

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Inhaltsverzeichnis

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

Epiph. He
64. cap. 3.

catis, ut alius persuasum est: rem enim Epiphanius in incerto reliquit. Quamquam veri-
similius est medicamine imposito extinxisse genitalem vim, quam gladio uerenda ampu-
tasse: non quod existimem, id si fecisset, leuitatem oris prodituram fuisse factum, quod
summa cura occultum habere uoluit; certum est enim barbam ei non desfluere, si quis
jam uesticeps aut barbatus exectionem patiatur: sed propter horrorem facti; nam quis
ita in se seuisse putet hominem non insanum, cum mollioribus uti posset remediis, unde
idem commodum capiebat? Certe si quid amplius coniectura tribuendum est, cicentam
genitalibus illeuisse crediderim, quam Athenienses Hierophantas ad compescendam li-
bidinem adhibere solitos ipse prodidit libr. 7. contr. Cels. *ἡ εἰς ἑσθ' πρὸς*, inquit, *πρὸς ἀδ-
νοσίῳ ἰσχυρὰ ἔστιν, ἀλλὰ πρὸς ἀδρῶν ὅτι καὶ τὸς ἀρσενικοὺς ὑπέρβει. αἰς κίχελ' ἰσχυρὰ ἔστι δυνάμει, ἡ
καὶ τὸν αὐτῶν εἰς ὅσον ἔδρα, καὶ τὸν αἰσθῆς τὸ ἀρσενικὸν μὴν καὶ δυνάμει ἔστι ἰσχυρὰ) ὡς ἐστὶν ἰσχυρὰ δυνάμει.* B
πρὸς ἀδνοσίῳ ἀρσενικῶν id est, obliuiscit cicuta masculis partibus: cohibenda quippe ueneris gratia
cicutam locis illis admoventi tradunt Dioscorides & Plinius, non forberi, uti factum ab
Hierophantis memorat Hieronymus libr. 1. adv. Iovinian.

Dioscor. lib.
4. cap. 79.
Plin. lib. 25.
cap. 11.

Math. 19
12.

Eufr. lib.
6 cap. 8.

Baron. ad
A. 270.
Hilox. lib.
4. Orat. de
Quart.

Nican. Con-
cil. Can. 1.
Arel. Con-
cil. Can. 7.

Causa cur id faceret, complures Origeni fuere. Ventitabant ad eum puellae, fidei Chri-
stiana & studiorum gratia: quam hominum autem ingenium à labore proclive esset ad
libidinem optime intelligebat, verebaturque ne ex frequenti virginum consortio corpus
in ipso iuventutis flexu male sui compos ad uoluptatem impelleretur. Commovebatur
ad haec effato Christi, quo se ipsos propter caeleste regnum euirasse nonnullos pronuntia-
uerat. Id cum praeter germanam sententiam accepisset, pravis, ut opinor, deceptus Va-
lesiorum Haereticorum expositionibus, qui aetatem eius praecesserat, sibi quoque soliti fue-
rant uirilia execrare, nova istaec in eo religio incescit. Et jam alius inductus Christi uerbis,
à legitimo sensu detortis, unicam sibi tantum habebat tunicam, abjectis calceamentis
nudis incedebat pedibus, nec ullo modo vel in crastinum, vel in longitudinem consule-
bat. Aliam praeterea de hac re Origeni fuisse causam scribit Eusebius; ne scilicet ex cre-
bris puellarum ad se itionibus & alloquiis obtrectandi occasione haberet maleuolen-
tia. At repugnat quod mox subiungit, operam dedisse Origenem, ut factum illud occult-
raretur: nam si occultauit, quomodo rumores hominum ignobile factum sopire potuit,
quod euulgandum erat ad maledicentiam & obscenos rumores compescendos? Ad an-
num Severi decimum quartum pertinere haec suspicatur Baronius: quorum tempus neu-
tiquam Eusebius designauit. Id si fit, annum tunc egerit Origenes uigesimalimum. D

Magna uero hic doctorum hominum concertatio est, laudene eiusmodi facinus, an
vituperatione dignum sit. Aperte damnat Baronius, multisque sententiam suam argu-
mentis tuetur, sed quae ad eam fere, quae sero fit, euirationem pertinent. Contra ea Hal-
loxius, non excusat modo, sed dilaudat. Ego singula ab utraque parte collecta non resem-
ram; quod ipse sentio, paucis exponam. Certum est uoluntariam sui ipsius exectionem,
eam dico quae sit gladio, ueritatem esse Apostolicis Canonibus 22, & 24. At eorum dubia
est auctoritas, & penitus ab Halloxio respuitur. Eandem damnauit extincto jamdudum Ori-
gene Nicenum Concilium, damnauit & Arelatense. Ipsi quoque Eusebio, perpetuo li-
cet Origenis laudatori, uxorcia huius uituperationem uis ueritatis expressit. Sed quid
aliena conquirimus, cum domestica suppeditent testimonia? Utramque castrationem, & E
quae exectione, & quae exiccatione perficitur, damnauit demum Origenes, aliosque ne
simile quid in se aliquando conciperent, uehementer abstermit, cum aliis locis, tum praefertim
suis in Mathaeum Commentariis. Locus habetur Tom. 15. ad cap. 19. v. 12. quem
omnino consuli uelim.

Discipulos suos & familiares facinus suum celauerat Origenes, dubius animi laudine
sibi, an probro ducendum foret. Rem tamen comperit Demetrius, quam uehementer ad-
miratus primum, tum laudibus etiam profecutus, confirmauit Origenem, strenueque sus-
ceptum munus iussit traducere. Tum hic denique remotis impedimentis, uniuersos ad
se erudiendi causa uenientes nullo sexus discrimine admisit. In eorum autem institutio-
ne summa se tractauit diligentia, omneque suum orium ad eorum negotium contulit. F

CAPVT SECVNDVM.

I. Severi Imperatoris obitus. Origenes Romam proficiscitur, II. Alexandriam redit,
III. Ebraicam linguam condiscit, IV. Ambrosium ad Christi fidem convertit, V. accersit-
tur in Arabiam, redit Alexandriam, VI. Palaestinam petit, Alexandriam redit, VII. à
Mammaea accersitur Antiochiam, Alexandriam reuertitur, VIII. Scripturam sacram
Commentariis

A *Commentariis illustrare aggreditur, IX. Commentarios in Johannem, & in alios Scripturæ libros inchoat, X. in Achaiam per Palestinam proficiscitur, XI. Athenis discedens Ephejo iter habet, XII. Casarea Presbyter jam ante fuerat ordinatus. Alexandria pellitur, XIII. Cum, ne vitaretur ab Aethiops, idolis sacrificasset, XIV. Casream Palestinæ concedit. XV. Confutantur nonnulli, qui Origenem ab Heracla Alexandria depulsum fuisse scripserunt. XVI. Ecclesiastica mania obit; à multis fo vetur Ecclesiis; XVII. Palestinam perlustrat. XVIII. Vtrum viginti & octo annos Tyri transegerit. XIX. Gregorium Thaumaturgum & Athenodorum fratres, aliosque in literis sacris & profanis instituit, Isaiam & Ezechielem Commentariis exponit.*

I. **S**EVERVM interim, cum jam aliquoties interficere adortus esset Caracalla filius, mors ex agitudine confecta est, expleto Imperij decimo octavo anno, ætatis vigesimum sextum agente Origene. Hic post aliquot deinde annos Romam ire contendit, Romanæ Ecclesiæ videndæ studio, cui tunc præerat Zephyrinus Papa, Tempus itineris ab Eusebio prætermisum conjectura assequi studet Baronius, & in primum Elagabali rejicit annum, qui Zephyrini decimus octavus, & postremus fuit, causamque profectio-
 C *ni Mammaam Alexandri matrem dedisse suspicatur, cum post accersitum ad se Antiochiam Origenem, Elagabalum Imperium ineuntem Romam esset comitata. Verum hæc aliter Eusebio temporibus divisa sunt: tunc enim à Mammaa Antiochiam accitum fuisse Origenem satis aperte significat, & disertis quoque verbis post illum Suidas, cum rerum potretur filius eius Alexander. Qui postquam Imperium adeptus est, non alias Antiochiam ivit Mammaa, quam cum Perlas Romanis finibus imminentes bello refutare aggressus est. Hæc multis post Zephyrini obitum annis inciderunt. Cum autem Imperator renuntiatum est Elagabali, Eusebius commorabatur Mammaa, neque in tanta rerum conversione curiosis auditionibus operam dare potuisse verisimile est. Equanam porro causa fuerit Baronio, cur incertam Origenianæ in Italiam profectiois occasionem comminisceretur, Mammaæ nempe affectandæ studium, cum veram expresserit Eusebius, Romanæ nimirum Ecclesiæ, omnium, ut ipse scribit, antiquissimæ, penitus cognoscendæ desiderium, non video. Hoc ergo iter Severi inter obitum, qui anno Zephyrini undecimo contigit, ipsiusque Zephyrini mortem, quæ ad alterum Elagabali annum pertinet, conferre satis habeamus: à tempore autem præcise designando, cum ne conjecturæ quidem locum nobis Veterum monumenta præbeant, abstineamus. Id in decimo tertio Zephyrini anno Historici quidam constituunt, quod ab Eusebij rationibus non discrepat, & mihi satis probatur.*

II. Propere perlustrata Roma, statim Alexandriam Origenes repetiit, traditaque ei rursus est à Demetrio Catechumenorum Christianis dogmatis imbuendorum cura. Quo cum in opere, omisissis cæteris studiis, dies ac noctes urgeretur, nec sibi ad Scripturæ, divinarumque rerum peruestigationem reliqui quidquam facere posset, docendi munus cum Heracla, qui tum cæteris eius præstabat discipulis, ita partitus est, ut rudioribus prima doctrinæ Christianæ elementa hic traderet, maturiores ille & jam usu peritos reconditis dogmatis instrueret.

III. Hinc aliquantum lucratus otij, eo ad enodandas Scripturæ obscuriores intelligentias usus est, seseque in eo studio quotidianis commentationibus diligenter subegit. Verum cum operam suam absque Ebraicæ linguæ notitia frustra consumi intellexisset, id quoque ornamentum ac reliquas doctrinæ suæ laudes adjunxit. Iohannes Tritemius in libro De scriptoribus Ecclesiasticis res Origenis literis prosequens, ipsum ait jam senem contra
 F *suam ætatem linguam Ebraicam didicisse. Perperam nempe accepit ista Hieronymi: Tantam in Hieron lib. Scripturis divinis habuit studij, ut etiam Ebraicam linguam contra atatis, genisque suæ naturam edisceret. Quæ sic intelligo, jam virilem ætatem adeptum Adamantium, quæ atas Grammaticas tricas ac quisquilias aspernari solet, & gravioribus studiis delectari, eo tamen demisisse animum, ut in hac arte se exerceret. Nulla illic senectutis significatio. Magdeburgenses vero idem narrant his verbis: Ita igitur otij aliquantulum nactus, ad discendam linguam Ebraicam, sua aliocui nature adversam, ut Suidas ait, minimum adiecit. Quæ illic habet Suidas, è Græca translulit interpretatione Hieronymiani Operis De scriptoribus Ecclesiasticis, ubi proxime adducta Hieronymi verba sic reddita sunt: ὅτι καὶ τὴν ἑβραϊκὴν ἀφελθεῖν ἐπατιεθεὶς ἐν τῇ τε ἰλιπία, καὶ τῇ οὐκ ἐστὶν ἐκμαθεῖν. Quod de Alexandrinæ gentis natura dixit Hieronymus, quæ juxta Græcorum omnium consuetudinem linguarum exoticarum notitiam contemnebat, id ad Origenis ipsius naturam Interpres pessime retulit. Vnde fraus Suidæ ac Magdeburgensibus facta.*

IV. Erat per id tempus Alexandriæ vir opibus ac dignitate florens, ingenio etiam spe-

b